

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/187/2015
Identifikačné číslo spisu: 6014201449
Dátum vydania rozhodnutia: 27.09.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:6014201449.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a Mgr. Viliama Pohančenika, v právnej veci navrhovateľa: E. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29.augusta č. 8, Bratislava, o výšku úrazovej renty, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 6.mája 2015, č.k. 20Sd/319/2014-23, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 6.mája 2015, č.k. 20Sd/319/2014-23, m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne číslo 9878-7/2014-BA zo dňa 18. septembra 2014 z r u š u j e a vec v r a c i a odporkyni na ďalšie konanie.

II. Odporkyňa j e p o v i n n á zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania v sume 13,11 € do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

Rozsudkom zo 06.05.2015, č.k. 20Sd/319/2014-23, krajský súd potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo 9878-7/2014-BA zo dňa 18. septembra 2014, ktorým rozhodla, že navrhovateľ, v dôsledku pracovného úrazu utrpeného dňa 18. januára 1989, má podľa § 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) nárok na úrazovú rentu od 1. januára 2004 do 31.decembra 2004 v sume 109,31 € mesačne, a po valorizáciách od 1. júla 2005 v sume 117,58 € mesačne, od 1. júla 2006 v sume 135,64 € mesačne, od 1. júla 2007 v sume 144,13 € mesačne, od 1. júla 2008 v sume 151,37 € mesačne, od 1. januára 2009 v sume 162,00 € mesačne, od 1. januára 2010 v sume 167,00 € mesačne, od 1. januára 2011 v sume 170,10 € mesačne, od 1. januára 2012 v sume 175,80 € mesačne, od 1. januára 2013 v sume 181,20 € mesačne, od 1. januára 2014 v sume 185,40 € mesačne, a to až do zmeny podmienok rozhodujúcich pre nárok, výšku a výplatu úrazovej renty. Odporkyňa v odôvodnení rozhodnutia s odkazom na § 114 ods. 1 a ods. 3 zákona o sociálnom poistení uviedla, že z dôvodu uplatnenia nároku na úrazovú rentu žiadosťou z 31.januára 2014 nárok na výplatu úrazovej renty za obdobie od 1. januára 2004 do 30. januára 2009 je premlčaný a navrhovateľ má nárok na výplatu tejto dávky až od 31.januára 2009.

Krajský súd nepovažoval opravný prostriedok navrhovateľa za dôvodný.

Pokiaľ ide o námietku nepremlčania nároku na výplatu z dôvodu namietanej potreby aplikácie Občianskeho zákonníka, krajský súd poukázal na to, že na daný prípad sa vzťahuje výlučne zákon o sociálnom poistení. Vo vzťahu k požiadavke navrhovateľa o preddavkovú výplatu úrazovej renty, keď odporkyňa zdržiavanie jej výplaty odôvodnila odkladným účinkom odvolania, krajský súd poukázal na ustanovenie § 215 ods. 5 zákona o sociálnom poistení.

Námietku navrhovateľa voči odporkyňou určenej výške úrazovej renty na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti z dôvodu uznania a výplaty tejto náhrady od 6. novembra 1989 do 31. decembra 2003 a z dôvodu že odporkyňa mala v súlade s § 272 zákona o sociálnom poistení iba prevziať výplatu tejto náhrady vo výške, v akej mu ju vyplácala spoločnosť Reality, a.s., Trenčín, k 31.12.2003, považoval krajský súd za nedôvodnú. Poukázal na uznesenia Krajského súdu v Trenčíne č.k. 5Co/441/2014-122 z 2. júla 2014, ktorým bolo potvrdené uznesenie Okresného súdu Trenčín sp.zn. 14C/161/2012-111 z 12. marca 2014 o zastavení konania o určenie výšky náhrady za stratu na zárobku a ktorým uvedený krajský súd posúdil námietky navrhovateľa o právnom nástupníctve Sociálnej poisťovne za nesprávne a vyslovil právny názor, že výšku úrazovej renty musí určiť len Sociálna poisťovňa v konaní podľa zákona o sociálnom poistení. Krajský súd v Banskej Bystrici zdôraznil, že pri výpočte škody sa vychádza z právnych predpisov účinných v čase vzniku škody, t.j. ku dňu 6. novembra 1989, preto odporkyňa správne zisťovala priemerný zárobok navrhovateľa podľa vyhlášky č. 235/1988 Zb.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním dňa 23. júna 2015, v znení opravy zo dňa 26. júna 2015 z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov, resp. nesprávne dôvody. Namietol, že odporkyňa nezistila úplne a presne skutkový stav vecí, nesprávne vypočítala priemerný mesačný zárobok, za rok 1988 a výšku náhrady straty na zárobku po skončení práceneschopnosti k 31. decembru 2003, opomenula valorizáciu úrazovej renty v roku 2004, nesprávne zdržiava priznanú úrazovú rentu a nesprávne bol posúdený aj nárok na výplatu úrazovej renty za obdobie od 1. júla 2008 do 31. januára 2009. Odôvodnenie rozsudku krajského súdu neuvádza a nijako nehodnotí námietky a argumentácie navrhovateľa, uvedené v návrhu z 30. októbra 2014 na preskúmanie rozhodnutia odporkyne, je strohé a všeobecné.

Podľa názoru navrhovateľa pri výpočte priemerného mesačného zárobku v rozhodnom období roku 1988 odporkyňa nesprávne vydela holý základ hrubého zárobku počtom odpracovaných hodín z výplatných pásov, keďže vyhl.č. 235/1988 Zb. v ustanovení § 17 v spojení s § 15 ods. 1, 2 a 3, ale najmä § 7 ods. 1 a 2 určuje iný postup. Opakovane vzniesol námietku možnosti aplikácie skorších predpisov, a to nariadenia vlády č. 54/1975 Zb. a vyhl.č. 112/1975 Zb. Jeho priemerný mesačný zárobok má byť 3 712,- Kčs podľa vyhl.č. 235/1988 Zb., resp. 3 719,- Kčs podľa vyhl.č. 112/1975 Zb. a nariadenia vlády č. 54/1975 Zb.

Navrhovateľ taktiež poukázal na návrh na preskúmanie a v ňom uvedenú námietku, že odporkyňa pri výpočte priemerného mesačného zárobku pred vznikom škody nesprávne valorizovala o 9,3% prvovypočítaný zárobok za rok 1988 a nie zárobok, valorizovaný už k 30. júnu 2003. Podľa jeho názoru v súlade s § 201 ods. 2 Zákonníka práce v znení účinnom od 1. júla 2003 mala byť náhrada za stratu na zárobku valorizovaná aj podľa predpisu občianskeho práva, teda podľa nariadenia vlády SR č. 47/1992 Zb., účinného do 1. októbra 2003.

Podľa názoru navrhovateľa mu výplata úrazovej renty patrí aspoň preddavkovo, čo predpokladá aj ustanovenie § 116 ods. 4 zákona o sociálnom poistení. Hoci podmienky nároku na výplatu náhrady za stratu na zárobku, resp. úrazovej renty splnil už v roku 1989, táto mu nie je vyplácaná od 1. júla 2008. V tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že povinnosti voči navrhovateľovi prešli na odporkyňu už dňom 1. januára 2004.

Z uvedených dôvodov navrhovateľ žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a

rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie, alternatívne aby rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Súčasne uplatnil nárok na náhradu trov konania vo výške 13,32 €.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedla, že vo vyjadrení k opravnému prostriedku reagovala na všetky námietky navrhovateľa, uvedené v právnej konzultácii z 23. júna 2012. Výpočet priemerného mesačného zárobku za rok 1988 vykonala podľa vyhl.č. 235/1988 Zb., účinné v čase vzniku škody. Hoci podľa § 116 ods. 4 zákona o sociálnom poistení sa v prípade splnenia podmienok na vznik nároku dávky môžu vyplácať preddavkovo, ide len o možnosť v dávkovom konaní prebiehajúcim v lehote stanovenej podľa § 210 ods. 2 zákona; zákon jej neukladá povinnosť vyplácať úrazovú rentu preddavkovo. Pokiaľ ide o premlčanie nároku na výplatu úrazovej renty za obdobie od 1. januára 2004 do 30. januára 2009, poukázala na to, že v zmysle § 109 ods. 2 zákona nárok na výplatu dávky a teda aj transformovanej úrazovej renty vzniká podaním žiadosti. Súčasne podľa § 114 ods. 1 zákona o sociálnom poistení sa nárok na výplatu dávky premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, za ktorý dávka alebo jej časť patrili. Keďže navrhovateľ o výplatu úrazovej renty požiadal Sociálnu poisťovňu až dňa 31. januára 2012, nárok na je výplatu za obdobie od 1. januára 2004 do 30. januára 2009 sa premlčal.

Z uvedených dôvodov odporkyňa navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“).

Podľa § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s citovaným ustanovením najvyšší súd v konaní postupoval podľa ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Nebolo sporné, že navrhovateľ utrpel pracovný úraz dňa 18. januára 1989 ako zamestnanec zamestnávateľa Pozemné stavby - Majer, štátny podnik so sídlom v Banskej Bystrici. Nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti navrhovateľovi vznikol dňom 06.novembra 1989, ktorým bol preradený na ľahšiu prácu s nižším zárobkom. Ide teda o prípad uvedený v § 272 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

Taktiež nebolo sporné, že navrhovateľ o priznanie úrazovej renty požiadal odporkyňu prostredníctvom jej pobočky žiadosťou z 31. januára 2012.

Z administratívneho spisu odporkyne nevyplýva zistenie, v akej výške bola náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti navrhovateľovi vyplácaná k 31. decembru 2003 a ktorý subjekt ju bol k 31. decembru 2003 povinný vyplácať a v akej výške (navrhovateľ v návrhu na preskúmanie rozhodnutia odporkyne uviedol, že od roku 2002 do 30. júna 2008 náhradu vyplácala spoločnosť REALITY, s.r.o.). V spise sa nachádza len e-mailová komunikácia odporkyne s pobočkou Sociálnej poisťovne a zápisnice o pojednávaní na tejto pobočke. Spisová dokumentácia, vedená pobočkou, k predloženému administratívne spisu odporkyne nie je pripojená. Neúplnosť administratívneho spisu je sama o sebe dôvodom pre záver o nedostatočne zistenom skutočnom stave a na zrušenie rozhodnutia odporkyne (§ 250j ods. 3 OSP).

Podľa § 272 ods. 3 zákona o sociálnom poistení náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity a náhrada za stratu na dôchodku,

ktoré sa vyplácali k 31. decembru 2003, a nárok na ich výplatu trvá aj po tomto dni, sa považujú od 1. januára 2004 za úrazovú rentu, a to v sume, v akej patrili do 31. decembra 2003. Na zvyšovanie úrazovej renty platí § 82 primerane.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prijal na spoločnom zasadaní občianskoprávneho a správneho kolégia Stanovisko k niektorým otázkam právomoci súdu na rozhodovanie o odškodňovaní pracovných úrazov a chorôb z povolania č. Cpj 9/06, ktoré bolo uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 4/2006. Podľa tohto stanoviska:

„V občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávnych, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány (§ 7 ods. 1 O.s.p.) Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje osobitný zákon (§ 7 ods. 3 O.s.p.). Ak vec nespadá do právomoci súdov, alebo ak má predchádzať iné konanie, súd postúpi vec po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania príslušnému orgánu (§ 104 ods. 1, druhá veta pred bodkočiarkou O.s.p.).

Nároky zamestnanca vyplývajúce zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania (pokiaľ boli medzi účastníkmi pracovnoprávneho vzťahu sporné) prejednávali a rozhodovali o nich súdy ako o spore, ktorý vyplýva z pracovného vzťahu (§ 7 ods. 1 O.s.p.). Išlo o nároky na náhradu za stratu na zárobku alebo stratu na dôchodku (počas práceneschopností a po skončení práceneschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity), za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, účelne vynaložené náklady spojené s liečením a vecnú škodu [§ 198 ods. 1 písm. a/ až d/ zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonníka práce v znení účinnom do 1. januára 2004].

Zákon o sociálnom poistení však priniesol rozličné zmeny, ktoré vo svojej podstate zasiahli aj do právomoci súdu v týchto veciach. Z bodu 27 ustanovenia § 294 citovaného zákona je zjavné, že (okrem iného) bolo zrušené ustanovenie § 198 ods. 1 písm. a/ až c/ Zákonníka práce (zákon č. 311/2001 Z.z.) a tiež aj jeho ustanovenia § 199 až 213, takže jediným nárokom upraveným v Zákonníku práce z titulu pracovného úrazu alebo choroby z povolania zostala len vecná škoda a ostatné nároky sú upravené v Zákone o sociálnom poistení, pričom nároku za stratu na zárobku alebo stratu na dôchodku zodpovedajú nároky na úrazový príplatok (§ 85 a n. asi. Zákona o sociálnom poistení), resp. nárok na úrazovú rentu (88 a nasl. Zákona o sociálnom poistení), nároku na náhradu nákladov na výživu pozostalých (§ 204 ods. 1 písm. c/ Zákonníka práce v znení účinnom do 1. januára 2004] zase zodpovedná nárok na pozostalostnú úrazovú rentu (§ 92 a nasl. Zákona o sociálnom poistení) a podobne.

Od účinnosti novej právnej úpravy, t. j. od 1. januára 2004 o uvedených nárokoch (ako aj o ďalších úrazových dávkach uvedených vo štvrtnej hlave Zákona o sociálnom poistení rozhoduje Sociálna poisťovňa; jej príslušnosť na prejednanie a rozhodovanie v týchto veciach jednoznačne vyplýva z ustanovenia § 177 Zákona o sociálnom poistení, podľa ktorého na konanie vo veciach sociálneho poistenia sú vecne príslušné organizačné zložky Sociálnej poisťovne. Ide o konanie vo veciach dávkových v zmysle ustanovenia § 172 ods. 3 písm. a/ Zákona o sociálnom poistení.

Právomoc Sociálnej poisťovne však nie je daná vo veciach nárokov na zvýšenie bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle zákona č. 437/2004 Z.z., lebo z tejto osobitnej právnej úpravy vyplýva, že o týchto nárokoch rozhoduje súd (§ 5 ods. 5 citovaného zákona).

Právomoc Sociálnej poisťovne nie je daná ani na rozhodovanie o nárokoch na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity, na náhradu za stratu na dôchodku a na náhradu nákladov na výživu pozostalých, o ktorých treba rozhodnúť podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 (§ 272 ods. 5, ods. 6 Zákona o sociálnom poistení), lebo o týchto nárokoch rozhodoval vždy súd ako o spore z pracovného vzťahu (§ 7 ods. 1 O.s.p.).

V zmysle novej právnej úpravy sa o týchto nárokoch už nerozhoduje, resp. právna úprava ich už neoznačuje ako odškodniteľný nárok; namiesto nich prichádzajú do úvahy príslušné vyššie uvedené renty. Podmienky na priznanie príslušných rent sú iné v porovnaní s náhradami za stratu na zárobku a v konečnom dôsledku ani výška renty sa nerovná príslušnej náhrade za stratu na zárobku (renta je spravidla nižšia). Za týchto okolností by názor, podľa ktorého príslušnosť súdu vo veciach nárokov na náhradu škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania uplatnených na súde do

účinnosti Zákona o sociálnom poistení nie je daná, v konečnom dôsledku znamenal odmietnutie spravodlivosti (denegatio iustitiae), čo je v rozpore s článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Na to, aby bolo možné takto začaté konanie na súde v zmysle § 103 v spojení s § 104 ods. 1 O.s.p. zastaviť a vec postúpiť Sociálnej poisťovni, muselo by byť v Zákone o sociálnom poistení ustanovené, že Sociálna poisťovňa rozhoduje nielen o nárokoch, ktoré vznikli podľa tohto zákona, teda Zákona o sociálnom poistení, t.j., ktoré vznikli od 1. januára 2004, ale aj o nárokoch, ktoré vznikli skôr, za podmienky, že o nich nebolo do nadobudnutia účinnosti citovaného zákona právoplatne rozhodnuté. Takéto ustanovenie sa však v citovanom zákone nenachádza. Taktiež by mohol súd postúpiť návrh, resp. celý spis Sociálnej poisťovni, ak by mu takúto povinnosť ukladalo prechodné ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku. Takéto ustanovenie sa však v O.s.p. nenachádza. V zmysle či. 2 ods. 2 ústavy môžu štátne orgány - teda aj súd, konať len na základe ústavy, v jej medziach, v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Ak preto žiadny zákon neustanovil, že o nárokoch, ktoré vznikli do 31. decembra 2003 (ak o nich nebolo právoplatne rozhodnuté), má konať Sociálna poisťovňa (čo by bola výnimka zo všeobecnej právomoci súdu v pracovnoprávných vzťahoch zakotvená v § 7 ods. 1 O.s.p. in fine), musí konanie začaté na súde dokončiť súd.

Dôsledkom vyššie uvedených skutočností je ďalší záver spočívajúci v tom, že vo veciach nárokov na náhradu škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania uplatnených na súde (a teda aj vzniknutých) do 1. januára 2004 je daná právomoc súdu. Z tejto právomoci je (po zohľadnení § 272 ods. 5, ods. 6 Zákona o sociálnom poistení) vyňatý nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity a nárok na náhradu nákladov na výživu pozostalých (u obidvoch nárokov) za obdobie po 31. decembri 2003, lebo tieto nároky sa od 1. januára 2004 zo zákona považujú za úrazovú rentu (§ 272 ods. 3 Zákona o sociálnom poistení), resp. za pozostalostnú úrazovú rentu (§ 272 ods. 4 Zákona o sociálnom poistení), o ktorých v súlade § 172 ods. 2, ods. 3 písm. a/ citovaného zákona rozhoduje Sociálna poisťovňa.

Odporkyňa je povinná prevziať výplatu náhrady za stratu na zárobku od právneho nástupcu štátneho podniku Pozemné stavby - Majer, š.p. Banská Bystrica, ktorý náhradu v nespornej výške (medzi ním a navrhovateľom) vyplácal k 31.12.2003. Zo stanoviska najvyššieho súdu č. Cpj 9/06 pritom vyplýva, že odporkyňa sama nie je oprávnená výšku tejto náhrady k 31.12.2003 prepočítavať. Na tom nič nemení ani okolnosť, že konanie o určenie výšky náhrady za stratu na zárobku, v ktorom navrhovateľ za odporcu označil správkyňu konkurznej podstaty úpadcu REALITY, a.s. v konkurze, bolo zastavené z dôvodu zániku odporcu bez právneho nástupcu v dôsledku výmazu z obchodného registra (§ 68 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v spojení s § 8a ods. 1 zákona č.530/2003 Z.z. o obchodnom registri). Krajský súd v Trenčíne v uznesení sp. zn. 5Co/441/2014 vyslovil len úvahu, že výšku úrazovej renty musí určiť Sociálna poisťovňa, o postúpení veci Sociálnej poisťovni však nerozhodol. Táto jeho úvaha odporkyni nezaložila právomoc rozhodovať o výške náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, ktorá patrila k 31.decembru 2003.

Náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, vyplácaná k 31.decembru 2003 sa od 01.januára 2004 považuje za úrazovú rentu v sume, v akej patrila do 31. decembra 2003. Ak odporkyňa dospeje k záveru, že táto náhrada bola k 31. decembru vyplácaná v nesprávnej výške a že patrila k tomuto dňu v inej sume, potom musí sama, ako osoba majúca právny záujem na takom určení, podať v občianskom súdnom konaní žalobu o určenie výšky náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, ktorá navrhovateľovi patrila k 31. decembru 2003 a ktorú bol do 31.12.2003 povinný vyplácať subjekt, na ktorý prešli práva a povinnosti štátneho podniku Pozemné stavby - Majer vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov na základe zmluvy o predaji časti jeho majetku, uzavretej s Fondom národného majetku.

Okolnosť, že odporkyňa o výške náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, ktorá navrhovateľovi patrila k 31. decembru 2003, rozhodla sama nad rámec jej právomoci, je samostatným dôvodom na zrušenie jej rozhodnutia.

Navrhovateľ sa domáha výplaty úrazovej renty voči odporkyni aj za obdobie od 1. januára 2004 do 30. januára 2009. Žiadosť o úrazovú rentu podal až 31. januára 2012. Odporkyňa v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia uviedla, že výplata úrazovej renty navrhovateľovi patrí od 31. januára

2009.

Rozhodovanie o úrazovej rente patrí do vecnej pôsobnosti ústredia Sociálnej poisťovne [§ 179 ods. 1 písm. a/ zákona o sociálnom poistení]. Za rozhodovanie o úrazovej rente sa považuje nielen rozhodnutie o priznaní a výške, resp. o odňatí úrazovej renty, ale aj rozhodnutie o jej výplate. Vzhľadom na uvedené o výplate tejto dávky, najmä ak sa má vyplácať od neskoršieho dátumu ako je dátum vzniku nároku, je taktiež rozhodnutím vo veci, ktoré musí byť obsiahnuté vo výroku rozhodnutia (§ 209 ods. 3 zákona o sociálnom poistení).

Nárok na dávku úrazového poistenia vzniká dňom splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom, pre vznik nároku na výplatu úrazovej renty sa však vyžaduje aj splnenie podmienok nároku na jej výplatu a podanie žiadosti o priznanie alebo vyplácanie dávky (§ 109 ods. 1 zákona o sociálnom poistení).

Odporkyňa ohľadom názoru o premlčaní nároku na výplatu úrazovej renty za čas od 1. júla 2006 do 30. januára 2009 dôvodí ustanovením § 114 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, v zmysle ktorého sa nárok na výplatu dávky premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, za ktorý dávka patrila.

Podľa názoru odvolacieho súdu možno s odporkyňou súhlasiť len vo vzťahu k nárokom na úrazovú rentu, vzniknutým po 31. decembri 2003, teda podľa § 88 a nasl. zákona o sociálnom poistení.

Podľa § 272 ods. 1 zákona o sociálnom poistení Sociálna poisťovňa od 1. januára 2004 preberá od zamestnávateľa výplatu plnení vyplývajúcich zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania, ktoré vznikli pred 26. novembrom 1993 a od zamestnávateľa, ktorý mal podľa osobitného predpisu postavenie štátneho orgánu, nároky vzniknuté pred 1. aprílom 2002 vyplývajúce zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania.

Podľa § 272 ods. 7 zákona o sociálnom poistení zamestnávateľ, ktorý vypláca plnenia vyplývajúce z jeho zodpovednosti za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania vzniknuté pred 26. novembrom 1993, a zamestnávateľ, ktorý mal podľa osobitného predpisu postavenie štátneho orgánu a ktorý vyplácal plnenia vyplývajúce z jeho zodpovednosti za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania vzniknuté pred 1. aprílom 2002, sú povinní najneskôr do 30. novembra 2003 písomne oznámiť príslušnej pobočke druh a výšku nimi vyplácaného plnenia.

Podľa § 272 ods. 8 zákona o sociálnom poistení zamestnávateľa, od ktorých Sociálna poisťovňa prevezme výplatu plnení podľa odseku 1, sú povinní odovzdať príslušné písomné doklady preukazujúce nárok na vyplácané plnenia do 31. decembra 2003.

Z ustanovenia § 272 ods. 1 zákona o sociálnom poistení vyplýva, že výplatu tam uvedeného plnenia Sociálna poisťovňa preberá. To znamená, že ak bola fyzickej osobe k 31. decembru 2003 vyplácaná náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti za škodu pri pracovnom úraze vzniknutú pred 26. novembrom 1993, ktorá podmienka sa vzťahuje aj na daný prípad, potom nie je potrebné, aby poberateľ takej náhrady po 31. decembri 2003 osobitnou žiadosťou požiadal Sociálnu poisťovňu o výplatu tejto náhrady. Z uvedeného dôvodu sa v takom prípade neuplatní ustanovenie § 114 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

Nesplnenie si povinnosti zamestnávateľa, uvedenej v § 272 ods. 7 a 8 zákona o sociálnom poistení, nemôže byť na ťarchu poškodeného zamestnanca.

Pokiaľ ide o výplatu úrazovej renty preddavkovo, odvolací súd sa nestotožňuje s názorom odporkyne, že úrazovú rentu možno vyplácať preddavkovo len v lehote stanovenej podľa § 210 ods. 2 zákona o sociálnom poistení. Z ustanovenia § 116 ods. 4 tohto zákona totiž vyplýva, že ak sú splnené podmienky na vznik nároku úrazovú dávku, dávka sa môže vyplácať preddavkovo a v takom prípade potom neplynú lehota podľa § 210 ods. 2, t.j. lehota na rozhodnutie. Odvolací súd sa taktiež nestotožnil s názorom odporkyne a krajského súdu o odkladnom účinku opravného prostriedku (návrhu na preskúmanie), keďže z ustanovenia § 219 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 30. júna 2016 taký účinok nevyplýva.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní odporkyňa zistí, kto a v akej výške vyplácal navrhovateľovi náhradu za stratu na zárobku k 31. decembru 2003, z ktorej bude pri prebratí výplaty vychádzať. Ak dospeje k záveru, že náhrada za stratu na zárobku navrhovateľovi k 31. decembru 2003 patrila v inej sume, nemôže o výške úrazovej renty od 1. januára 2004 rozhodnúť sama, ale musí sa obrátiť na súd so žalobou o určenie jej výšky k 31. decembru 2003; zväží pritom, vzhľadom na všetky okolnosti, najmä vzhľadom na dĺžku konania, možnosť preddavkovej výplaty dávky vo výške, ktorá podľa jej názoru nie je sporná.

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 246c ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1, § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 OSP. Úspešný navrhovateľ uplatnil nárok na náhradu trov konania vo výške 13,32 €. Odvolací súd považoval za účelne vynaložené tieto trovy: v prvostupňovom konaní za návrh na preskúmanie zo dňa 30.10.2014 vo výške 0,07 € za jeden hárok papiera pri celkovom počte 27 ks, teda 1,89 € a poštovné vo výške 1,10 €, 0,21 € za 3 hárky papiera á 0,07 € - odpoveď na výzvu súdu z 2. januára 2015 a poštovné 1,15 €, cestovné na pojednávanie dňa 6. mája 2015 z Banskej Štiavnice do Banskej Bystrice a späť 2x 1,49 €, v druhostupňovom konaní za 3 vyhotovenia odvolania a prílohy k nemu v počte 40 ks hárkov papiera - tlače á 0,07 € v sume 2,80 € a cestovné na krajský súd na účel nahliadnutia do spisu dňa 17. júna 2015 z Banskej Štiavnice do Banskej Bystrice a späť 2x 1,49 €. Za trovy, vynaložené na účelne uplatňovanie a bránenie práva odvolací súd nepovažoval navrhovateľom uplatnené trovy spojené s opravou návrhu z 30. októbra 2014 a poštovným, vyčíslené sumou 0,21 € a 1,15 €, majúc za to, že navrhovateľ mal správne dôvody uviesť v samotnom opravnom prostriedku a preto nemožno druhého účastníka konania zaťažovať trovami spojenými s opravou pôvodného podania. Vzhľadom na uvedené odvolací súd priznal navrhovateľovi náhradu trov konania v celkovej výške 13,11 €, ktorú je odporkyňa povinná zaplatiť navrhovateľovi do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.